

ἔργων καὶ ὠμίλησέ του ἐκ μέρους μου. Πάρε καὶ τὴν κάρτα μου.

Μετὰ μίαν ἐβδομάδα ὁ νέος παρουσιάσθεις πάλιν.

— Πῶς! δὲν ἔκαμαν τίποτε; Κάθησε ὀλίγον.

Καὶ διατάσσει τὸν γραμματέα νὰ τοῦ γράψῃ μίαν συστατικὴν. Ἄλλὰ καὶ ἡ συστατικὴ δὲν ἔτελεσφόρησεν. Ὁ νέος παρουσιάσθη πάλιν. Ὁ Γεώργιος Ζαρίφης τὸν παραλαμβάνει τότε ἐφ' ἀμάξης, μεταβαίνει εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ παρουσιάζων αὐτὸν πρὸς τὸν ὑπουργόν, τοῦ λέγει:

— Ἐξοχώτατε, αὐτὸ τὸ παιδί εἶνε παιδί μου, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ στείλῃς ὀπίσω μὲ ἄδεια χέρια.

Ἦτο θέαμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐφείλκε τὴν προσοχὴν τοῦ ξένου ὅτε κατήρχετο εἰς τὸν Γαλατᾶν. Ἐβλεπέ τις ἀγαθὸν γέροντα τὴν ἄνοιξιν φέροντα νεανικὴν ἐνδυμασίαν ἀνοικτοῦ χρώματος καὶ ῥόδον εἰς τὴν δεξιάν, περιστοιχιζόμενον ὑπὸ σφηκιᾶς μεσιτῶν, αἰτινας παρεκάλουν αὐτὸν νὰ τοῖς ἀναθέσῃ πράξιν τινα. Τὸ κατὰστημα αὐτοῦ εἶχε τοὺς ἰδίους του μεσίτας, οὐχ ἦττον ὁ γέρον δὲν ἤθελε ν' ἀπέλθωσιν οἱ ἄνθρωποι δυσηρεστημένοι, καὶ ἔδιδεν εἰς ἕκαστον μικρὰν τινα παραγγελίαν καὶ ἀπήρχοντο καταγοητευμένοι ἐξ αὐτοῦ. Οὕτω δὲ εἰς πᾶν βῆμα αὐτοῦ εὗρισκε τρόπον ἵνα εὐεργετῇ εἴτε παρέχων ἐργασίαν, εἴτε παρέχων συνδρομὴν καὶ γινόμενος τὸ κέντρον ζωῆς πάντοτε ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐνεργείας.

Καὶ ἄλλοτε μὲν εὗρισκε ζηλωτὰς αὐτοῦ καὶ μιμητὰς ὁποσδήποτε τοῦ παραδείγματος. Ἄλλὰ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους εἶχεν ἀπολειφθῆ μόνος καὶ μόνος ἔφερε τὸ βάρος τοσοῦτων πολυπλόκων ἀναγκῶν τῆς βυζαντινῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας. Ἄλλὰ σήμερον ἐξέλιπε καὶ οὗτος. Ἐντεῦθεν εἶνε εἰλικρινέστατον τὸ πένθος καὶ ἐγκάρδιος ἡ θλίψις ἡ ἐκδηλωθεῖσα ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἐν Βυζαντίῳ. Τοιοῦτοι ἄνδρες, οἷος ὁ Γεώργιος Ζαρίφης, ἐπισπώμενοι τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἀγάπην τοσοῦτῳ πολλαπλῶν καὶ ἐν πολλοῖς ἀντιμαχομένων στοιχείων, οὔτε γεννῶνται εὐκόλως οὔτε διαπλάσσονται, καὶ σήμερον μάλιστα ὁπότε καὶ αἱ συνθήκαι παρήλλαξαν καὶ τὰ ἄτομα ἐν γένει ἀποβλέπουσιν ἕκαστον εἰς μίαν καὶ ἀποκλειστικὴν διεύθυνσιν. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο μόνον ἂν ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ ἐκληρονόμει τὸ ζώπυρον ὅπερ ὁ γενάρχης ἐκληροδότησεν αὐτῇ, διασώζουσα ἀκμαίαν καὶ τὴν εὐγενῆ παράδοσιν τοῦ οἴκου καὶ τὸ γόητρον αὐτοῦ, ὅπερ τοσοῦτον στενωῶς εἶχε συνδεθῆ τελευταῖον μετὰ τῆς ἐννοίας τῆς φιλανθρωπίας καὶ τοῦ γοήτρου αὐτοῦ τοῦ ἐλληνικοῦ ὀνόματος ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Π. ΘΩΜΑ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΝΗΗΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ἄλεξιβρόχια καὶ ῥάβδοι. — Ὁ πῖλος τοῦ Καποδιστρίου.
— Τὸ φέρεμα τῆς κυρᾶ Φροσύνης.

Ἐντὸς ὑλοσκεποῦς ἐρμαρίου κεῖνται ἀναμιξῆ ῥάβδοι καὶ ἀλεξιβρόχια ἀνήκοντα εἰς ἄνδρας τῆς μεγάλης τοῦ ἀγῶνος γενεᾶς. Τὰ ἀλεξιβρόχια ταῦτα, ὧν τὰ δύο ἀνήκον τῷ Γεωργίῳ Κουντουριώτῃ, ἕτερον δὲ τῷ Γεωργίῳ Σαχίνῃ, κινουσι τὴν περιεργίαν τῶν νεωτέρων διὰ τὸ παράδοξον τοῦ σχήματος καὶ τοῦ χρώματος.

Τὰ δύο εἶνε ἐρυθρά, τὸ ἕτερον κυανοῦν, καὶ τὸ μὲν ἐν μεταλλίνῃ θήκῃ τιθέμενον μεταμορφοῦται αἴφνης εἰς χονδρὴν βακτηρίαν, τοῦ δ' ἄλλου ἀποσπᾶται ἡ λαβὴ ἀνασυρομένη καὶ προβάλλει ἐκ τῶν εἰρηνικῶν σπλάγγων αὐτοῦ ὄξεια λεπτὴ ἐγγχειριδίου καθιστώσα τὸ φιλήσυχον σκεῦος χρήσιμον φύλακα οὐ μόνον κατὰ τῆς βροχῆς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν κακούργων ἀκόμη.

Αἱ δύο ῥάβδοι, ἀνήκουσαι εἰς τὸν Σπετσιώτην Μέξην ἢ μίαν, καὶ εἰς τὸν Ὑδραῖον Β. Μπουντούρην ἢ ἄλλην, οὐδὲν ἔχουσιν ἰδιάζον· εἶνε ἀμφοτέραι εὐθείαι ἐκ στιλπνοῦ ξύλου βυσσινοχρόου μετὰ μικρᾶς χρυσῆς κεφαλῆς, ἐφ' ἧς φέρουσι κεχαραγμένα τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τῶν ἐπιφανῶν κτητόρων. Καὶ τοῦ μὲν Β. Μπουντούρη ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ ἐν τῇ ἐκθέσει· ἡ ταμβακοθήκη του, τὸ ὠρολόγιόν του, ἡ σφραγὶς καὶ τὰ ὄπλα του, ἀλλὰ τοῦ Μέξην τὸ ὄνομα πενιχρότατα ἐκπροσωπεῖται διὰ τῆς ῥάβδου τοῦ μόνης καὶ τοῦ ἀκροπρώρου τοῦ πλοίου του, πενιχρότερον δ' ἔτι τὸ τοῦ ἐτέρου σπετσιώτου πολιτικοῦ, τοῦ μεγαλόφρονος καὶ συνετοῦ Π. Μπότση, τοῦ ἐπίσης ἀδρῶς εἰσνεγκόντος ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος, οὐτινος μόνον τὴν ἰλαρὰν μορφήν προσβλέπομεν μετὰ τῶν ἐλαιογραφικῶν εἰκόνων τοῦ Ναυστάθμου.

Μετὰ τῶν λαϊκῶν ῥάβδων ἀνάκειται προέχουσα τὸ μῆκος ἡ ποιμαντορικὴ ῥάβδος τοῦ ἀγίου Ἐφῆσου δωρηθεῖσα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἐρμαρίῳ ὑψηλὸς πῖλος τεφρόχρους ἐν μέρει ἐρρακωμένος προσελκύει κύκλον πολυαριθμῶν θεατῶν, διότι πινακὶς πολυσήμαντος ἀνήρτηται ἐπ' αὐτοῦ δηλοῦσα ὅτι ὁ πῖλος οὗτος εἶν' ἐκεῖνος, ὃν ἔφερον ὁ Καποδιστριας καθ' ἣν ὄραν ἐδολοφονήθη ἐν τῷ ναφ' τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1831.

Ὁ πῖλος οὗτος ἀπεστάλη ἐξ Ὀδησοῦ ἀνήκων ἤδη εἰς τὸν πρίγκηπα Καγκάριν, ἀφίκετο δὲ κατ' αὐτὴν τὴν ὄραν καθ' ἣν ἐγίνετο ἡ ἔναρξις τῆς ἐκθέσεως, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἐξαιρετικῶς ἀπεδέξατο αὐτὸν ὡς πολύτιμον ἐκθεμα. Ἀξιοσημειῶται δ' εἶνε καὶ αἱ συναποσταλεῖσαι δύο ἐπιστολαὶ τοῦ Καποδιστρίου γαλλιστὶ γεγραμ-

μέναι ὀλίγον χρόνον πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐν αἷς προβλέπων τὴν τεκταινομένην φονικὴν συνωμοσίαν, μετὰ θαυμαστῆς μεγαλοψυχίας κηρύττει οὗτος ὅτι μεθ' ὅλα ταῦτα ἐννοεῖ νὰ ἐμμεῖνη πιστὸς καὶ ἀνένδοτος εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ὑψηλοῦ καθήκοντος, ἐν ᾧ ἡ μοῖρα ἔταξεν αὐτόν, ἐλπίζων εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν προστασίαν. . . .

Ἐν ἐκπληκτικῇ ἀντιθέσει πρὸς τὰ πτωχικὰ ταῦτα καὶ πεπαλαιωμένα λείψανα τῆς μεγάλης ἐποχῆς, ἀπαστράπτου ὅλον ἐκ χρυσοῦ ἀπλοῦται τὸ βαθύχρουν καὶ πολυπτυχον φόρεμα τῆς ὠραίας ἐκείνης τῶν Ἰωαννίνων γυναικός, ἣν ἀπέπνιξεν ὁ Ἄλῃ πασᾶς καὶ ἀπθηανάτισεν ὁ Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης. Ἡ κυρὰ Φροσύνη οὐδὲν ἔχει κοινὸν πρὸς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἑλληνικὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821, οὐδ' ἀξιωματικὸν παράδειγμα παρέχουσιν οἱ μετὰ τοῦ Μουχτάρ ἔρωτες αὐτῆς. Τὸ τραγικὸν τέλος τῆς ζωῆς τῆς, τὸ προελθὸν ἐκ τῆς σκληρότητος τοῦ μισητοῦ τυράννου τῆς Ἡπείρου ἐκίνησε τὴν ὑπὲρ αὐτῆς συμπάθειαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις συνέθεσε καὶ τὸ γνωστὸν δημῶδες ἐλεγεῖον εἰς μνήμην αὐτῆς:

*Τραβάει ἀγέρας καὶ βορριᾶς καὶ κυματᾶ ἡ λίμνη
Νὰ βράλῃ τῆς ἀρχόντισσας καὶ τὴν κυρὰ Φροσύνη...*

Ἐκ δὲ τοῦ λαοῦ παρέλαβεν εἶτα καὶ διέπλασε τελειότερον ἢ ἐπική καὶ ἡ δραματικὴ ποίησις τὸ πρόσωπον τῆς Φροσύνης καὶ ἐξωραίσε καὶ ἐξιδανίκευσεν αὐτὸ οὕτως, ὥστε ἡ ἀπιστος σύζυγος τῶν Ἰωαννίνων, ἡ ἐρωμένη τοῦ τούρκου πασᾶ κατέστη ἐκ τῶν προσφιλεστέρων ἡρώιδων τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως.

Ἐἴπομεν μεθ' ὅλα ταῦτα ὅτι οὐδὲν κοινὸν ἔχει ἡ Φροσύνη πρὸς τὸν ἑλληνικὸν Ἀγῶνα καὶ τὸ φόρεμα δ' αὐτῆς κεῖται ἐν τῇ ἐκθέσει μόνον ὡς λάφυρον συληθὲν ἐν Ἡπείρῳ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Βαλτινοῦ ἀρχηγοῦ Σωτηρίου Στράτου, οἵτινες καὶ ἐξεχώρησαν αὐτὸ ὡς ἐκλεκτὴν μερίδα τῷ ἀρχηγῷ τῶν.

Ἐκ τῶν διαστάσεων τοῦ φορέματος φαίνεται ὅτι ἡ ὠραία Φροσύνη δὲν ἦτο ὑψηλοῦ ἀναστήματος, τὸ δὲ σῶμα αὐτῆς ἐξεῖχεν ἐπὶ λεπτότητι καὶ ἰδίως ἡ ὄσφυς αὐτῆς δὲν εἶχε διάμετρον μεῖζονα τῶν πενήντηντα ἑκατοστομέτρων, καὶ τοῦτο πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῶν στηθοδέσμων. Ὁ δὲ πλοῦτος τοῦ φορέματος, μολονότι ἐφθάρη πως ἐκ τοῦ χρόνου καὶ τῆς χρήσεως, ἀλλὰ μένει ἔτι βαρὺς καὶ ἀληθῶς θαυμασίος· ἂν δὲ πιστεύσῃ τις καὶ τὸ λεγόμενον ὅτι ἐξ ἐκάστης τῶν χρυσοῦν γλωσσίδων εἰς ἃς ἀπολήγει ὁ πλατύτατος ποδόγυρος, ἐκρέματο δούπια ἰσπανικῆ, δὲν δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ πλέον ὅτι τὸ φόρεμα τοῦτο εἶνε ἀληθῶς ἡγεμονικὸν καὶ δῶρον αὐτοῦ τοῦ Μουχτάρ πρὸς τὴν φιλάτην ἐρωμένην. Τὸ φόρεμα συνοδεύουσι καὶ δύο μικρά, κομψά, ἐπίσης περιχρυσὰ καὶ βαρυτίμα σάνδαλια. Τίς οἶδεν ἂν

δὲν εἶνε αὐτὰ ἐκεῖνα ἅπερ ἐφόρει ἡ ἀτυχῆς ἐν τῇ τελευταίᾳ μετὰ τοῦ Μουχτάρ συνεντευξείῃ; τίς οἶδεν ἂν δὲν εἶνε αὐτὰ ἐκεῖνα ἐφ' ὧν ἐσύρετο τρέμουσα, λιπόψυχος, ἐν ᾧ πέραν ἀντήχει σθενύμενος ὁ περιπαθῆς τοῦ ἔραστοῦ ἀποχαιρετισμός:

*Φροσύνη, μ' ἔστειλαν νὰ πάω 'ς τὰ ξένα
Μακριὰ 'ς τὸν πόλεμο μέσ' 'ς τὴ φωτιά·
Βγάλ' ἀπ' τὰ χεῖλή σου τὰγαπημένα
Δός μου γιὰ σὺντροφο χίλλα φιλά.*

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΒΙΟΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ

Μία συνεδρίασις τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων.

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἡ ἀρίστη κλασικὴ ἐκπαίδευσις ἦν λαμβάνουσιν ἐν Ἀγγλίᾳ αἱ τὰ κοινὰ πράττουσαι τάξεις, ἡ συνήθεια τοῦ ἐκφράζειν τὰς ἰδέας ἐν δημοσίῳ ἦν κτῶνται ἤδη ἀπὸ τοῦ σχολείου, τὸ ἀτελεύτητον κύμα τῶν ἐπιδορπιῶν λόγων, προσφωνήσεων, ὁμιλιῶν, δημοσίων διαλέξεων, τὸ παφλάζον περὶ τὸν νεανίαν ἄγγλον, ἐξωκείωσαν αὐτόν μετὰ τῶν ῥητορικῶν τύπων, κατήρδευσαν, ἐξύμωσαν αὐτόν διὰ τῆς δημοσίου εὐγλωττίας. Σπανίως μεταρσιοῦται πρὸς τὰς κορυφὰς τῆς τέχνης, ἀλλ' ἔτι σπανιώτερον φαίνεται ἀνεπαρκῆς. Ἄλλως τε γινώσκει καλῶς τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ πραγματεύεται, ἐμελέτησεν αὐτὸ κατὰ βάθος, ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, διότι ταξιδεῖ κατὰ πᾶν ἔτος καὶ ἐπίσταται δῶα ἢ τρεῖς γλώσσας· εἶνε εἰδικὸς ἐν τοῖς ζητήμασιν, ἔχει πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν νὰ ἐκμάθῃ τι ἐνδιαφέρον ἢ καινόν. Τὸν ἀκροῶντων λοιπόν, τοῦλάχιστον μέχρι τῆς ὥρας τοῦ δείπνου.

Ἐὰν βάλλῃ ἀκριβῶς εἰς τὸν σκοπόν, ἐὰν τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ κινή τὸ διάφορον ὀπωσδήποτε τοῦ ἀκροατηρίου του, ἐπανειλημμένα hear! hear! (ἀκούσατε! ἀκούσατε!) προφερόμενα ὑπὸ τῶν συναδέλφων του, σημειοῦσι τὰς εὐτυχεστέρας αὐτοῦ λέξεις. Ἀλλὰ θερμαίνεται, φέρει τὸν πόλεμον ἐπὶ τοῦ πολεμίου στρατοπέδου· τὸ ἀντίθετον κόμμα ἐξάπτεται, μυκτηρίζει, ἀντιτάσσει no! no! (ὄχι! ὄχι!) μᾶλλον ἢ ἦττον ἔντονα εἰς τοὺς ἰσχυρισμούς αὐτοῦ.

Ἄνευφημία ἐν τῇ κυριολεκτικῇ ἐννοίᾳ ὡς παρ' ἡμῖν, χειροκροτήσεις τοιαῦται δι' ὧν ἐκδηλοῦται ἡ ἐπιδοκιμασία, οὐδέποτε ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων. Τοῦλάχιστον ἐν μόνον ἀναφέρεται παράδειγμα τοιούτων· τοῦτο δὲ κατὰ τὸ 1863, εἰς τὸν ἐπίλογον ἀγορεύσεώς τινος τοῦ Γλάδστωνος ἐπὶ νομοσχεδίου· τινός περὶ διαχειρίσεων τῶν φιλανθρωπικῶν προικοδοτημάτων. Ὁ θαυμασμὸς τοῦ ἀκροατηρίου ὑπεκκαυθεῖς ἐδανείσθη πρὸς στιγμὴν τὸν τρόπον τῆς ἡπειρωτικῆς ἐκδηλώσεως αὐτοῦ. Ἀξιοσημείωτον ἐν τούτοις γεγονός! τὸ νομοσχέδιον ὅπερ ὑπερήσπιζεν ὁ ἔξοχος πολιτικὸς ἀπέτυχεν οὐδὲν ἦττον.